

11 Νοεμβρίου, 1994

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση,

(Υπόθεση Αρ. 732/93)

Συντάξεις — Το ζήτημα της συνταξιοδότησης ως Υπουργού δημοσίου υπαλλήλου που υπηρέτησε ως εκπρόσωπος στις διακοινοτικές συνομιλίες και για όσο χρόνο διατήρησε αυτή την ιδιότητα — Οι σχετικές πρόνοιες του Περί Συντάξεως (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργοί και Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων) Νόμου (Ν. 49/80) και η εφαρμογή τους στην κριθείσα περίπτωση.

5

Ο αιτητής προσέβαλε την απόφαση περί τη σύνταξή του επειδή δεν είχε με αυτήν ικανοποιηθεί αιτημά του για εξομοίωση της υπηρεσίας του ως εκπροσώπου της ελληνοκυπριακής πλευράς στις διακοινοτικές συνομιλίες, για συνταξιοδοτικούς σκοπούς, με εκείνη του αξιώματος Υπουργού της Δημοκρατίας. Ο αιτητής επικαλέστηκε μεταξύ άλλων την αρχή της ίσης μεταχείρισης με άλλους, ιδιώτες, συνομιλητές που έλαβαν την σύνταξη του Υπουργού ενώ οι καθ' ων η αίτηση άφησαν το θέμα στη διακριτική εξουσία του Δικαστηρίου.

10

15

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

20

- 1) Το μέρος του αιτήματος του αιτητή που αφορούσε τη συνταξιοδότηση για την περίοδο που ο αιτητής διετέλεσε ειδικός σύμβουλος στο Υπουργείο Εξωτερικών ικανοποιήθηκε. Είχε εγκριθεί παροχή σύνταξης Υπουργού. Το γεγονός αυτό διαφωτίζει αρκετά το επίμα-

χο σημείο. Η αιτία απονομής τέτοιας σύνταξης βρίσκεται στο ότι για τη θέση εκείνη ο αιτητής απολάμβανε τα ίδια ωφελήματα με εκείνα του υπουργικού αξιώματος.

- 5 Η σχετική απόφαση είχε έγκυρο νομοθετικό έρεισμα στις διατάξεις του Περί Συντάξεως (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων) Νόμου (Ν. 49/80)
- 10 2) Οι περιστάσεις εδώ διαφέρουν ριζικά. Δεν υπάρχει το ίδιο έρεισμα. Κατά τον κρίσιμο χρόνο ο αιτητής δεν κατείχε “έτερον αξίωμα.... το οποίον έχει απολαβίς και ωφελήματα Υπουργού”. Ήταν ενταγμένος σε οργανική θέση στη δημόσια υπηρεσία. Ο παραπάνω νομοθετικός ορισμός απέκλεισε από τα ευεργετήματα του νόμου ακόμη
- 15 και το μόνιμο Υφυπουργό ακριβώς επειδή ήταν μέλος της δημόσιας υπηρεσίας. Το Υπουργικό Συμβούλιο δεν είχε καν τη διακριτική ευχέρεια που φαίνεται να υπαινίσσεται στη σύντομη αγόρευσή της η δικηγόρος της Δημοκρατίας. Η αρμοδιότητά του ήταν δέσμη. Από τη στιγμή που διαπιστωνόταν ότι ο αιτητής διατηρούσε τη θέση του
- 20 και είχε αποδοχές Γενικού Διευθυντή δεν υπήρχε διαφορετικής ενέργειας.
- 3) Υπ’ αυτό το πρίσμα και δοθέντος ότι οι πρόνοιες του Νόμου 49/80 δεν προσβάλλονται απευθείας ως αντισυνταγματικές είτε
- 25 ως αντίθετες με την αρχή της ισότητας είτε με οποιαδήποτε άλλη συνταγματική αρχή η προσβαλλόμενη απόφαση είναι απρόσβλητη. Για το λόγο αυτό δεν εγείρεται θέμα δυσμενούς διάκρισης. Εν πάσει περιπτώσει από τα κάποια στοιχεία που υπάρχουν δεν διαπιστώνεται η αναγκαία ταυτότης συνθηκών που θα θεμελιώνει δυσμενή μεταχείριση.
- 30

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

35 Προσφυγή.

Προσφυγή με την οποία ο αιτητής ζητά να εξομοιωθεί για σκοπούς συνταξιοδότησής του η υπηρεσία του ως εκπροσώπου της ελληνοκυπριακής πλευράς στις διακοινοτικές συνομιλίες με υπηρεσία

40 στο αξίωμα Υπουργού της Δημοκρατίας.

Α. Μάγος, για τον Αιτητή.

Ε. Παπακυριακού, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ'ων

η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Ο αιτητής αποχώρησε από τη Δημόσια Υπηρεσία στις 30/6/92. Θίγει τώρα, με την κρινόμενη προσφυγή, μία πτυχή της συνταξιοδότησής του. Στην ουσία ότι η υπηρεσία του σαν εκπροσώπου της ελληνοκυπριακής πλευράς στις διακοινοτικές συνομιλίες δεν εξομοιώθηκε, για σκοπούς χορήγησης σύνταξης, με εκείνη του αξιώματος Υπουργού της Δημοκρατίας.

5

10

Ο κ. Α. Μαυρομάτης υπηρέτησε στο δημόσιο από διάφορες θέσεις. Άρχισε τη σταδιοδρομία του σαν δικαστικός την 1/9/58. Κατείχε θέση Επαρχιακού Δικαστή μέχρι 30/6/70. Από 1/7/70 πήρε σύνταξη. Παράλληλα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, που λήφθηκε στα πλαίσια του περί Συντάξεων Νόμου, Κεφ. 311, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 2 του τροποποιητικού νόμου αρ. 42/76, του απονεμήθηκε επιπρόσθετη σύνταξη για 10 χρόνια. Από 1/7/70 ο αιτητής ανέλαβε το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέχρι τις 15/6/72. Γιαυτή του την υπηρεσία λαμβάνει σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Συντάξεων (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργοί και Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων) Νόμου αρ. 49/80.

15

20

Στη συνέχεια, και από 20/7/72 μέχρι 8/12/75, ο αιτητής προσλήφθηκε στο Υπουργείο Εξωτερικών και εκτέλεσε ειδικά καθήκοντα με αποδοχές και ωφελήματα Υπουργού. Για την περίοδο αυτή κρίθηκε ότι είχε δικαίωμα σε σύνταξη Υπουργού υπό τον όρο πως θα επέστρεφε το ποσό του φιλοδώρηματος που του καταβλήθηκε όταν έπαυσε να εκτελεί τέτοια καθήκοντα. Η κρίση της διοίκησης στο προκείμενο περιέχεται στην επιστολή ημερ. 16/7/93 με την οποία του κοινοποιήθηκε και η επίδικη απόφαση. Θα πρόσθετα ότι με την επιστολή του ημερ. 10/9/93 ο αιτητής, επιφυλάσσοντας κάθε νόμιμο δικαίωμά του, επέλεξε να επιστρέψει το φιλοδώρημα. Η επιλογή του έγινε αποδεκτή (βλέπε επιστολή προς Γενικό Λογιστή ημερ. 21/9/93).

25

30

35

Αμέσως μετά τη λήξη της θητείας του ως Συμβούλου στο Υπουργείο Εξωτερικών ο αιτητής διορίστηκε με σύμβαση σε θέση Πρόεσβη. Αυτό έγινε την επομένη 9/12/75. Η διευθέτηση ίσχυσε ως την 1/9/77, οπότε ο αιτητής μονιμοποιήθηκε σε οργανική θέση Πρόεσβη. Στο πόστο αυτό υπηρέτησε μέχρι την έξοδό του από τη δημόσια υπηρεσία στις 30/6/92. Στο μεσοδιάστημα σημειώθηκαν οι εξελίξεις, που είναι και η αιτία της διαφοράς. Ο αιτητής άσκησε καθήκοντα Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών από 15/2/82. Προηγήθηκε στις

40

13/2/82 η απόφαση του τότε Υπουργού Εξωτερικών για την παραπάνω προσωρινή τοποθέτησή του. Από 27/4/82 ο αιτητής διορίστηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο πολιτικό αξίωμα του Συνομιλητή στις διακοινοτικές συνομιλίες. Η ανακοίνωση του διορισμού έγινε σε συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 6/5/82 (βλέπε πρακτικά, ερ. 103).

Πρέπει να λεχθεί - και από το σημείο αυτό αρχίζει το ουσιαστικό μέρος του ιστορικού - ότι με την κατοπινή απόφασή του αρ. 22.471 ημερ. 25/11/82, που αντικατέστησε την υπ' αρ. 21.704 της 6/5/82, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε ότι ο αιτητής θα βρισκείται με άδεια από τη θέση του σαν Πρέσβη - Γενικού Διευθυντή για όσο χρόνο θα εκτελούσε χρέη Συνομιλητή. Παράλληλα, με την ίδια ευκαιρία, αποφασίστηκε αναφορικά με τη μισθοδοσία του να "λαμβάνη τας ιδίας απολαβές και απολαμβάνη των ιδίων δικαιωμάτων και ωφελημάτων της θέσεως του Γενικού Διευθυντού".

Ο αιτητής υποστήριξε (χωρίς αναφορά σε οποιαδήποτε στοιχεία) ότι διατήρησε την ιδιότητα του Συνομιλητή μέχρι και το Μάρτιο του 1988. Προκύπτει όμως από επιστολή του ίδιου ημερ. 1/4/86 (ερ. 102) ότι παραιτήθηκε τουλάχιστον από 31/3/86 όπως ισχυρίζονται οι καθόν (παράγραφος 2 της ένστασης). Συγκεκριμένα σαν καταλείδα ο αιτητής ανέφερε: "Για όλους τους πιο πάνω λόγους έχω υποβάλει την παραίτησή μου ως Συνομιλητής στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας".

Το αίτημα του κ. Μαυρομμάτη να θεωρηθεί η περίοδος που διετέλεσε Συνομιλητής ισοδύναμη, από τη σκοπιά εξασφάλισης συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, με θητεία στο υπουργικό αξίωμα προβλημάτισε τη διοίκηση, που ζήτησε τη συμβουλή της Νομικής Υπηρεσίας. Ας διευκρινιστεί εδώ ότι ο ίδιος ο αιτητής είχε θέσει το ζήτημα με επιστολή του ημερ. 10/9/92 ζητώντας να τύχει της ίδιας μεταχείρισης με τον προκατόχό του κ. Γ. Ιωαννίδη. Ο Γενικός Εισαγγελέας πήρε θετική στάση απέναντι στο αίτημα (βλέπε επιστολή του της 9/2/93) βασιικά εκ λόγων ίσης μεταχείρισης.

Παρατήρησε σχετικά ότι η συνταγματική αρχή της ισότητας "επιβάλλει να συνταξιοδοτηθεί η υπηρεσία του κ. Α. Μαυρομμάτη στο αξίωμα του Συνομιλητή στις διακοινοτικές συνομιλίες ως ισότιμη με υπηρεσία Υπουργού όπως φαίνεται να έγινε στις περιπτώσεις των κ.κ. Γ. Ιωαννίδη και Τ. Παπαδόπουλου, ανεξαρτήτως του ότι, λόγω της τότε υπηρεσιακής του κατάστασης, ο κ. Μαυρομμάτης δεν ελάμβανε κατά το διάστημα εκείνο απολαβές Υπουργού."

Στη συνέχεια ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρει ότι δε δικαιολογείται διάκριση σε βάρος του αιτητή διότι ο ίδιος “έτυχε να είναι και Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών” ενώ οι πιο πάνω προκάτοχοί του ήταν ιδιώτες. Αφού μετά απέκλεισε την περίπτωση εφαρμογής της αρχής του ασυμβίβαστου λόγω των ιδιοτήτων του αιτητή σαν Συνομιλητή και δημόσιου υπαλλήλου κατέληξε ότι “η σύνταξη του κ. Μαυρομάτη θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τρόπον ώστε για την περίοδο κατά την οποία ήταν Συνομιλητής να ταυτίζεται με εκείνη του Υπουργού, και τούτο δε θα γίνει “κατά χάρη” αλλά προς συμμόρφωση με το συνταγματικό καθήκον του Υπουργικού Συμβουλίου, ως του οργάνου στο οποίο έχει ανατεθεί από το Σύνταγμα, με το άρθρο 54, το κατάλοιπο της εκτελεστικής εξουσίας, να διασφαλίζει, σύμφωνα με το άρθρο 35 του Συντάγματος, την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του Μέρους ΙΙ του Συντάγματος στο οποίο ευρίσκεται και το άρθρο 28”.

Ακολούθησε Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο (καθού 1) το οποίο όμως με την υπ’ αρ. 39.532 απόφαση ημερ. 23/6/93 απέρριψε την αξίωση να θεωρήσει το χρόνο που ο αιτητής είχε την ιδιότητα του Συνομιλητή στις ενδοκυπριακές συνομιλίες ισότιμη με υπηρεσία στο αξίωμα Υπουργού για σκοπούς παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης. Την απόφαση, που κοινοποιήθηκε με την επιστολή της 16/7/93, επιδιώκει να ανατρέψει με την υπό κρίση προσφυγή του ο αιτητής.

Έχω αναφερθεί σε κάποια έκταση στο περιεχόμενο της γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα επειδή ο δικηγόρος του αιτητή την έχει ρητά υιοθετήσει σαν το πλαίσιο για την ορθή αντίκριση και επίλυση του θέματος. Ο συνήγορος προώθησε την ίδια άποψη ότι η διαφορετική αντιμετώπιση του πελάτη του εκ μέρους της διοίκησης συνιστά δυσμενή μεταχείρισή του. Η δικηγόρος της Δημοκρατίας πέρα από το ότι κατέγραψε το ιστορικό δεν πήρε θέση. Άφησε το ζήτημα της νομιμότητας της προσβαλλόμενης απόφασης στο δικαστήριο.

Υπενθυμίζω στο σημείο αυτό ότι το μέρος του αιτήματος που αφορούσε τη συνταξιοδότηση για την περίοδο που ο αιτητής διατέλεσε ειδικός σύμβουλος στο Υπουργείο Εξωτερικών ικανοποιήθηκε. Είχε εγκριθεί παροχή σύνταξης Υπουργού. Το γεγονός αυτό διαφωτίζει αρκετά το επίμαχο σημείο. Η αιτία απονομής τέτοιας σύνταξης βρίσκεται στο ότι για τη θέση εκείνη ο αιτητής απολάμβανε τα ίδια ωφελήματα με εκείνα του υπουργικού αξιώματος.

Η σχετική απόφαση είχε έγκυρο νομοθετικό έρεισμα στις διατά-

5 ξεις του νόμου αρ. 49/80. Στη λέξη “απολαφαι” στο άρθρο 2 αποδί-
δεται η ειδική έννοια της χορηγίας και αποζημίωσης. Ιδιαίτερη όμως
σημασία έχει ο ορισμός του Υπουργού. Η λέξη περιλαμβάνει “και
Υφυπουργόν καθώς και πρόσωπον το οποίον, διατελέσαν ως
10 Υπουργός, ασκεί κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως ισχύος του παρό-
ντος νόμου έτερον αξίωμα εν τη Δημοκρατία εις ό διωρίσθη υπό του
Προέδρου της Δημοκρατίας και το οποίον έχει απολαφάς και ωφε-
λήματα Υπουργού, αλλά δεν περιλαμβάνει Υφυπουργόν όστις κατέ-
χει μόνιμον νενομοθετημένην θέσιν εις την Δημοσίαν Υπηρεσίαν”.

10

Οι περιστάσεις εδώ διαφέρουν ριζικά. Δεν υπάρχει το ίδιο έρει-
σμα. Κατά τον κρίσιμο χρόνο ο αιτητής δεν κατείχε “έτερον αξίω-
μα..... το οποίον έχει απολαφάς και ωφελήματα Υπουργού”. Ήταν
ενταγμένος σε οργανική θέση στη δημόσια υπηρεσία. Ο παραπάνω
15 νομοθετικός ορισμός απέκλεισε από τα ευεργετήματα του νόμου
ακόμη και το μόνιμο Υφυπουργό ακριβώς επειδή ήταν μέλος της δη-
μόσιας υπηρεσίας. Το Υπουργικό Συμβούλιο δεν είχε καν τη δια-
κριτική ευχέρεια που φαίνεται να υπαινίσσεται στη σύντομη αγό-
ρευση της η δικηγόρος της Δημοκρατίας. Η αρμοδιότητά του ήταν
20 δέσμοια. Από τη στιγμή που διαπιστωνόταν ότι ο αιτητής διατηρού-
σε τη θέση του και είχε αποδοχές Γενικού Διευθυντή δεν υπήρχε προ-
οπτική διαφορετικής ενέργειας.

20

25 Υπ’ αυτό το πρίσμα και δοθέντος ότι οι πρόνοιες του νόμου
49/80 δεν προσβάλλονται απευθείας ως αντισυνταγματικές είτε ως
αντίθετες με την αρχή της ισότητας είτε με οποιαδήποτε άλλη συ-
νταγματική αρχή η προσβαλλόμενη απόφαση είναι απρόσβλητη. Για
το λόγο αυτό δεν εγείρεται θέμα δυσμενούς διάκρισης όπως έχει τε-
θεί. Εν πάση περιπτώσει από τα κάποια στοιχεία που υπάρχουν δε
30 διαπιστώνεται η αναγκαία ταυτότης συνθημών που θα θεμελιώνε δυ-
σμενή μεταχείριση.

Η προσφυγή απορρίπτεται. Χωρίς έξοδα.

*Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς
έξοδα.*